

BESLUT

2022-05-09 Dnr: 21/03599

SAKEN

Vetenskapens värld: Slaget om skogen, del 1–4, SVT2, 2021-09-20, 09-27, 10-04 och 10-11, programserie om den svenska skogen och skogsbruk; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Programserien frias i fråga om kravet på opartiskhet.

I fråga om kravet på saklighet frias programserien avseende flertalet anmälda inslag med undantag för följande tre inslag som fälls.

- Ett inslag med en graf om avverkningsbar skog i programmet som sändes den 20 september 2021.
- Inslagen med en graf om naturskog som sändes i programmen den 20 och 27 september 2021.
- Inslagen om EU:s mål som sändes i programmen den 20 september och 4 oktober 2021.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Television AB ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut i fällande delar.

PROGRAMMEN

Programserien var uppdelad i fyra avsnitt och handlade om brukandet av svensk skog ur ett antal aspekter och vilka konflikter som finns kring dessa. Varje program bestod av flera delar som behandlade olika ämnen.

Program 1 den 20 september 2021

Naturskog eller turboskog?

Inslaget handlade om olika synsätt kring skogen, att vissa säger att det aldrig funnits så mycket skog i Sverige som det gör just nu medan andra säger att man måste sluta avverka skogen eftersom den håller på att dö ut. Reportern sa bland annat att Sverige har ett nationellt mål att skydda 20 procent av skogen men att EU, tillsammans med FN, har ett mål att 30 procent av skogen ska vara skyddad till år

2030. Inslaget handlade också om efterfrågan på virke, skogens tillväxt och effektivare skogsbruk, skogens utsläpp och olika former av gödsling.

I en del av inslaget sa reportern att andelen avverkningsmogen skog som är äldre än 80 år har minskat drastiskt från 1960-talet fram till idag och att det snart knappt finns någon sådan skog att avverka. Samtidigt visades en animerad graf som hade rubriken ”åldersfördelning produktiv skogsmark” och Skogsstyrelsen angavs som källa.

I en annan del av inslaget visades en graf över andelen naturskog respektive kalhuggen skog och källan som angavs var kontinuitetsskog enligt Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)/Artdatabanken. Reportern sa att naturskogarna hade minskat i Sverige och var nere på mellan 10 och 15 procent.

En person som medverkade i inslaget presenterades som skogsbiolog (A). Det framgick att A tidigare arbetat som biolog för en skogsindustrikoncern och som naturvårdare på länsstyrelsen samt att han nu är engagerad i föreningen Skydda skogen. I inslaget medverkade också en professor i ekofysiologi, en professor i skoglig genetik, en professor i skogsskötsel (B) och en biolog och skogsekolog (C).

Fågeldöd och blåbärskris

Inslaget handlade bland annat om livsmiljön för olika djur och växter och om denna hade förändrats. Reportern sa att det svenska skogslandskapet har förändrats dramatiskt under de senaste decennierna, att skogen har blivit tätare och att odlingssystem av gran och tall på kalhyggen har blivit modellen och ersatt naturligt uppvuxna skogar.

Den svenska Rödlistan presenterades som en sammanställning över enskilda arters status och som en barometer för arternas tillstånd. Reportern sa att Rödlistan växer trots att skogsindustrin gör mycket för att förbättra miljöerna för de skogslevande arterna.

I en del av inslaget visades grafik med källan Svensk Fågeltaxering som hade rubriken ”populationstrender svenska fåglar”. Reportern sa att det går bra för vissa arter men att det ser mörkare ut för specialiserade skogsfåglar som är mer beroende av naturlig skog för sin överlevnad.

I inslaget medverkade bland andra skogsbiologen A, professorn i skogsskötsel B, samt en ekolog och fågelforskare vid Lunds universitet.

Program 2 den 27 september 2021

Trä till allt

Inslaget behandlade frågan om hur den svenska skogen borde användas framöver och olika sätt som trä kan användas på inom industrin. En del av inslaget handlade om hur sågspån kan förvandlas till biobränsle som ett led i att ersätta fossila

bränslen. En annan del av inslaget handlade om hur träråvara kan användas till massaindustrin, till nya slitstarka material till tyg och bilar samt till husbyggen. I inslaget diskuterades även om den svenska skogen räcker till utan att öka avverkningen och en historisk redogörelse gjordes för skogens utveckling.

Bland de medverkade i inslaget var skogsbiologen A, företrädare för olika industrier, en forskare i ekologisk ekonomi, en professor i skogshistoria och en ekolog (D).

Klimatbräket

Inslaget tog upp frågan om hur skogarna ska göra störst klimatnytta och att det inte råder enighet om det. Reportern sa bland annat att några argumenterar för ett fortsatt brukande med kalhyggen och planteringar, medan andra vill proppa igen de delar av skogsbruket som läcker växthusgaser, såsom våtmarker och kalhyggen, och fortsätta bruka skogen men med andra metoder.

Reportern sa att skogsbrukets koldioxidutsläpp inte räknas in i den officiella klimatstatistiken eftersom skogsrelaterade industrier får räkna bort skogens naturliga upptag av koldioxid. D medverkade i inslaget och presenterades som ekolog och skogsforskare. Reportern sa att D vill räkna på ett annat sätt. Samtidigt som en infogad animerad grafik visades sa D att avverkningen måste minskas och att skogsbruket måste läggas om från kalhyggesbruk så fort som möjligt. D sa även att om skogen inte avverkades skulle det finnas en potential att öka upptaget av koldioxid med 80 miljoner ton.

I inslaget sa reportern att skogarnas andning kan bromsa det skenande klimatet men att om träden avverkas finns inga träd som tar upp koldioxiden. Hon sa därefter att en naturgeografs (F) forskning och mätningar har avslöjat stora utsläpp av växthusgaser som uppstår efter ett kalhygge. F beskrev därefter genom en animerad graf utsläppsnivåernas process efter en kalavverkning.

I inslaget medverkade förutom naturgeografen F och ekologen D, bland andra en jägmästare och professor på skogsbrukets forskningsinstitut (E).

Program 3 den 4 oktober 2021

Kalhyggenas land

Inslaget handlade om en studie som publicerats i en vetenskaplig tidskrift, Nature, som visade att avverkningstakten i Sverige har ökat de senaste åren. Reportern sa att forskarna bakom studien undersökte skogsavverkningar i Europa mellan år 2011 och 2015 och därefter jämförde med hur det såg ut mellan år 2016 och 2018. Reportern sa vidare att enligt forskarna ökade arealen med avverkad skog med 49 procent mellan de här perioderna och det land som stod för den största delen av skogsavverkningen i Europa var Sverige. Reportern sa att enligt studien har den avverkade skogsytan ökat med 36 procent de senaste 20 åren och att den siffran skiljer sig dramatiskt från Sveriges officiella statistik. Reportern sa även att enligt

Riksskogstaxeringen som för statistik över läget i Sveriges skogar har avverkningen tvärtom minskat och att de som genomför Riksskogstaxeringen, tillsammans med flera andra forskare, framförde sina invändningar mot artikeln. Därtill sa reportern att forskarna bakom studien hade bemött kritiken och att den är fortsatt publicerad.

I inslaget sa reportern även att Nature-studien hade fått EU att agera och att EU i somras lanserade en ny skogsstrategi där bland annat kalhyggen kritiserades. Reportern sa att EU:s strategi går helt på tvärs mot det svenska skogsbrukets praktik och att EU:s mål är att 30 procent av skogsmarken ska vara skyddad till år 2030. Reportern sa även att EU:s förslag till ny gemensam skogsstrategi har mötts av kritik i Sverige, från industrin, från politiskt håll och från delar av skogs-forskningen.

I inslaget medverkade bland andra en skogsekolog, EU:s miljökommissionär, professorn i skogsskötsel B, skogsbiologen A, och företrädare för ett statligt ägt skogsbolag.

Slutstriden om skogen

Inslaget handlade om hur bra svenska skogar mår och att det fanns en konflikt mellan de som anser att skogsbruket måste intensifieras för att leverera mer skogsråvara och de som menar att mer skog måste skyddas.

Inslaget tog även upp hur avverkningar ser ut i praktiken samt reglerna om avverkning och registrering av nyckelbiotoper. En del av inslaget handlade om att ett statligt ägt skogsbolag hade överklagat förbud mot att avverka skog i särskilda områden samt om andra skogsrelaterade tvister som hanterats i domstol.

Bland de medverkande i inslaget var skogsbiologen A, skogsekologen C och företrädare för det statligt ägda skogsbolaget.

Framtidens skog

Inslaget handlade om hur framtidens svenska skogar ska se ut och att det råder oenighet mellan skogsindustrin och biologer samt ekologer, men att det också finns de som förespråkar en mellanväg, ett fungerande skogsbruk utan kalhyggen som är bra för klimatet och den biologiska mångfalden. I en del av inslaget beskrevs ett miljövänligare skogsbruk inom vilket det sker en selektiv avverkning baserat på trädens diameter och som kallas Lübeckmodellen.

Inslaget handlade också skogens värde för exempelvis barn och sportutövare samt om skogens hälsopåverkan och svenskars relation till skogen på ett existentiellt plan.

I inslaget medverkade bland andra en tysk skogschef, en privat skogsägare, en forskare i ekologisk ekonomi, en professor i nationalekonomi och en forskare i religionshistoria.

Program 4 den 11 oktober 2021

Det fjärde programmet innehöll ett inslag som hade rubriken *samerna och renkrisen* och handlade om att samer i högre utsträckning är kritiska mot skogsbruket eftersom det leder till att renlav försvinner. I inslaget sades att bristen på kost gör att renskötarna måste köpa foder till renarna vilket i sin tur gör att renarna blir tama.

I inslaget medverkade bland andra en renskötare, en lavforskare och företrädare för ett statligt ägt skogsbolag.

ANMÄLNINGARNA

Programserien har bland annat anmälts av företrädare för skogsindustrin, branschorganisationer såsom Skogsentreprenörerna och intresseorganisationer såsom Lantbrukarnas Riksförbund (LRF). Anmälarna anför sammanfattningsvis följande.

Generella invändningar avseende opartiskhet och saklighet

Serien förhöll sig inte till vetenskapliga grundprinciper. Politiska åsikter präglade programmen och Sveriges Television AB (SVT) tog ställning i frågan kring skogens brukande och vem som ska kontrollera den. Skogsbruket framställdes som att det bedrivs storskaligt och naturfientligt. I programmen visades bara aspekter som innebär en negativ utveckling för den biologiska mångfalden medan kunskap och forskning kring de positiva delarna av skogsbruket undanhölls. Fokuset var helt på de 25 procent skogsmark som ägs av skogsindustrin, inte de 50 procent skogsmark som ägs av familjeskogsbruket, vilket snedvred och förenklade hela programserien.

Valet av medverkanden

Skogsbruksmotståndare fick mest tid och kunde säga vad som helst utan motfrågor. Flera företrädare för miljöorganisationen Skydda skogen fick vara med i samtliga program och fick inga kritiska frågor. Inga företrädare för skogsbruket intervjuades för att balansera kritiken och visa på de positiva trender som finns.

Aktivister, som A och C, lyftes fram som vetenskapsmän och de medverkandes andra engagemang i exempelvis Naturskyddsföreningen nämndes inte. Miljöaktivisten A fick vara expert utan att hans politiska åsikter framgick och utan att hans extrema åsikter bemöttes. A har ingen akademisk utbildning och är inte utbildad biolog. Han har valt titeln ”skogsbilolog” själv och presentationen kunde vilseleda tittarna.

Bildval

I första programmet visades bilder på mammutträd som bara växer på USA:s västkust när det talades om att det på 1800-talet fanns naturskogar i Sverige med

mycket grova träd. Inslaget var vilseledande och missvisande eftersom bilderna gav intrycket att skillnaden på brukade och obrukade skogar är större än den är.

Reporterns ordval

Reportern var inte neutral och använde sig delvis av miljörelsens språk, till exempel användandet av ordet "plantager" för brukade skogar. Ordet plantager används nästan uteslutande av skogsbrukskritiska personer. Enligt Riksskogstaxeringen måste minst 90 procent av skogen utgöras endast av ett trädslag för att få definieras som "plantageskog" och en väldigt liten andel av svensk skog lever upp till den definitionen.

Kvävegödsling av skog

I ett av programmen sa reportern att det vanliga är att använda traditionell kvävegödsling på skogsmark och att produktionsskogar brukar gödglas tio år före slutavverkning. Uttalandet gav sken av att flertalet skogsområden gödglas och att gödsling är en självklar del av allt svenskt skogsbruk när endast en liten del av skogsmarken någonsin gödglas.

Grafik med Skogsstyrelsens data över avverkningsbar skog

I ett av programmen visades en figur med data hämtad från Skogsstyrelsen som hade rubriken "åldersfördelning produktiv skogsmark". Figuren skulle visa att Sverige får "allt mindre avverkningsmogen skog kvar". I Skogsstyrelsens ursprungliga figur redovisades både skog som finns på så kallad virkesproduktionsmark och skog på mark undantagen från skogsbruk. I programmet exkluderades data från den skog som är undantagen från skogsbruk utan att det framgick och dessutom uteslöts skog som är över 140 år, trots att merparten av den äldre skogen kommer hamna i den kategorin med tiden. Genom att undanta data på detta sätt gavs intrycket att ingen äldre skog kommer att vara kvar i skogslandskapet längre fram i tiden. Skogsstyrelsens siffror användes på ett felaktigt sätt och det framstod som att det kommer råda brist på avverkningsbar skog i framtiden.

Skogsstyrelsen har gått ut och kritiserat SVT för felaktig användning av deras statistik och SVT uppdaterade senare grafiken till att inkludera åldersklasser äldre än 140 år samt genom att rubriken ändrats till "virkesproduktionsmark". Det framgår dock inte för tittaren att SVT genomfört en rättelse av grafiken.

Grafik om naturskog

I ett av programmen sa reportern att naturskogarna har minskat stadigt i Sverige enligt SLU och en figur som var mycket missvisande visades. Det stämmer inte att 95 procent av skogen var naturskog runt år 1930. En stor del av skogen var starkt påverkad av brukande under föregående sekler och var alltså inte naturskog. I den ursprungliga figuren från Artdatabanken var det som i figuren i SVT kallades för "naturskog" benämnt "kontinuitetsskog" vilket är något helt annat. SVT har också

lagt till siffror på Y-axeln vilket saknas i originalet. Figuren saknar nödvändigt vetenskapligt stöd.

Utvecklingen av fågelarter

I ett av programmen sa reportern att vissa fågelarter ökar i antal med att det ser mörkare ut för specialiserade fågelarter och gav exempel på lappmes, talltita och spillkråka samtidigt som en kurva över utvecklingen för några fåglar från år 1998 visades. Detta var vilseledande och gav en felaktig bild av nuläget. Bland de specialiserade skogsfåglarna minskar vissa medan andra ökar. Statistiken från Svensk fågeltaxering visar på fler positiva trender än negativa. Flertalet skogsfåglar har ökade populationer sedan år 1998 och lappmesen tillhör inte de fåglar som minskat under denna tid.

Skogens koldioxidutsläpp

I ett av programmen medverkade D, en ekolog som presenterades som skogsforskare. D beskrev felaktigt att svensk skog skulle binda in 80 miljoner ton extra koldioxid om vi lät skogen stå. Det sker nettoupptag om 34 miljoner ton koldioxid i den svenska skogen om man räknar ihop alla kolkällor och kolsänkor i svenskt skogsbruk, vilket man måste om man ska redogöra för en objektiv och sann bild av verkligheten. Den metod som D använde sig av innebar att han gjorde en dubbelräkning.

Vidare var det fel att benämna D som forskare. Han är inte disputerad inom området och kan inte anses vara en av de mer framstående. Det framgick inte att han fram till nyligen agerat som talesperson för Skydda skogen.

Artikel i tidskriften Nature

I programserien refererades till en artikel i tidskriften Nature som är skriven av enskilda forskare vid EU:s gemensamma forskningscenter Joint Research Centre (JRC). I artikeln påstås bland annat att arealen slutavverkning i Sverige har ökat med i genomsnitt 36 procent under perioden 2016–2018 jämfört med perioden 2011–2015. I artikeln använde EU-forskarna en redan färdig databas med skogliga kalavverkningar, vars känslighet för förändringar har förbättrats över tiden eftersom metoderna för förändringsanalys har förbättrats. Databasen var därmed inte jämförbar över tid. Den felaktiga användningen av satellitdata i artikeln har kritiserats av bland annat Skogsstyrelsen och SLU som menar att andelen avverkad skogsareal har minskat under mätperioden. Artikeln har också kritiserats av en internationell grupp forskare. Det har visat sig att en del gallringar felaktigt karterats som hyggen varpå EU-forskarna reducerade sitt påstående om ökningen av hyggesareal efter år 2015. Bristerna i artikeln och en korrigering har publicerats i tidningen Nature i april 2021 samt i en efterföljande vetenskaplig artikel i maj 2021.

När SVT sände programserien hade det gått mer än 14 månader sedan Nature-artikeln publicerades och kunskapsläget hade förändrats. Trots kritiken som framkommit användes uppgifterna i artikeln som ett faktum i programserien. Även

om det kort nämndes att artikeln hade kritiserats nämndes aldrig de starka skälen till ifrågasättandena och SVT balanserade inte inslaget med forskare som kunde beskriva kritiken som studien fått utan fortsatte inslaget med utgångspunkten att skogsavverkningen ökar, trots att den svenska statistiken visar på motsatsen.

Påståendet att EU har ett mål att 30 procent av skogen ska vara skyddad

Det var fel att påstå att EU tillsammans med FN har ett mål att 30 procent av skogen ska vara skyddad till år 2030. Målet omfattar all typ av natur, inte bara skog och innebär inte att 30 procent av skogen ska skyddas och inte heller att 30 procent av skogen ska undantas från skogsbruk. Det var obalanserat att inte redovisa siffror från exempelvis Naturvårdsverket där det framgår att 26,3 procent av svensk skog är undantagen skogsbruk. I Sverige är i dag nio procent av skogen strikt skyddad, EU:s mål är tio procent.

Framställningen av kalavverkad skog

- Företrädare för miljörörelsen fick sprida sina budskap om att det bästa för skogen är att den får sköta sig själv och att det är ett kontinuitetsskogsbruk. Detta stämmer inte, den har aldrig skött sig själv. Bakgrunden till varför vi i Norden bedriver trakthyggesbruk framkom överhuvudtaget inte.
- I programserien påstods att det blir mer koldioxidutsläpp från en kalavverkningsyta (trakthygge) än i en kontinuitetsskog. Forskarna i programmet hade ett snävt angreppssätt och bortsåg från att skogen runt omkring växer och tar upp koldioxid och att oavsett vilken skogsbruksmetod som används uppstår avverkningsrester som läcker ut koldioxid. SVT hävdade felaktigt att det är just trakthyggesbruket som system som skapar utsläppen, för det saknas vetenskapliga belägg, även i F:s forskning.
- SVT var vilseledande när man jämförde en enskild åtgärd i ett system, trakthygget, med hela systemet kontinuitetsskogsbruk. En rättvis jämförelse mellan kontinuitetsskogsbruk och trakthyggesbruk hade varit landskapsvis så hela systemet fanns representerat.
- Det borde förtydligats i programmet att skogen har varit en stabil kolsänka över tid och ligger på omkring 40 miljoner ton koldioxid sen 30 år tillbaka. Det har därmed inte skett några större förändringar i skogens kolinlagring.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att programseriens innehåll överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför i huvudsak följande.

Bakgrund

Frågan om den svenska skogen är brännande och aktuell. Skogen ska räcka till mycket: Virke, energi, koldioxidupptag, biologisk mångfald, renbete, rekreation med mera. Syftet med programserien var att visa att många intressen gör anspråk på den

svenska skogen – och att den inte kommer att räcka till allt, samt att presentera vetenskapligt grundad kunskap kring den dragkamp som nu finns kring skogen. Därför fick programserien heta just *Slaget om skogen*. Strategin som SVT valde var att i programmet presentera officiell statistik och intervjua kända forskare inom ekologi och miljövard och skogsproduktion.

Generella invändningar avseende opartiskhet och saklighet

En anmälare påstår att programmet bara visade aspekter av skogsbruket som innebär en negativ utveckling för den biologiska mångfalden. SVT kan inte se att detta är korrekt. I programserien lyftes positiva åtgärder och effekter. Exempelvis nämndes att “skogsindustrin gör insatser för att förbättra miljöerna för de skogslevande arterna – bland annat med mer död ved och lövträd i skogen.” Programledaren nämnde också att vissa fågelarter ökar i antal. I ett av programmen visade också skogsbolaget Sveaskog upp ett projekt med ekoparker. Sveaskogs chefer förklarade hur de arbetade med blandskog och berättade om att de nu hade antagit en ny, mer miljövänlig strategi. SVT:s reporter ställde en motfråga om huruvida deras nya strategi också kommer att förändra karaktären på deras kalhyggen. Ja, kalhyggena kommer i fortsättningen att ha en annan karaktär, förklarade Sveaskog.

Flera anmälare har kritiserat att det i programmet inte togs upp att hälften av Sveriges skogsareal ägs och brukas av 320 000 ”familjeskogsbruk”. Denna kritik handlar alltså om vad programserien inte tagit upp. När temat och programtiteln *Slaget om skogen* valdes så var det just konflikterna mellan storskaligt skogsbruk och miljöintressen som bedömdes vara det mest relevanta. Fokus hamnade i huvudsak på det industriella skogsbruket i norra halvan av Sverige, eftersom konflikterna är störst där. SVT har därmed inte på något sätt förnekat att också stora miljökonflikter finns i den södra delen av landet där de mindre skogsägarna är fler. Att en mycket stor andel av de 320 000 enskilda skogsägarna överlåtit skötsel och avverkningar i sina skogar till större koncerner och bolag har SVT heller inte belyst, då det inte varit ägandeförhållandena som varit programmets huvudfokus.

Flera anmälare kritiserar SVT för att inte ha med företrädare för enskilda skogsägare som kunde balansera kritiken och beskriva det engagemang som finns. Det stämmer inte. I tredje programmet presenterades “en av Sveriges drygt 300 000 privata skogsägare”, då en skogsägare och jägmästare som äger och driver en medelstor svensk skogsfastighet i Mellansverige medverkade.

SVT har i arbetet med programserien gjort ett redaktionellt urval och kan inte finna att detta urval har gjorts på ett sådant sätt att programmet blivit missvisande eller obalanserat.

Valet av medverkanden

SVT har full frihet att välja vinkel och vilka som intervjuas i programmen. I programserien intervjuades 39 experter på skogsfrågor. En av de som intervjuades i

olika delar av serien var A. Han är utbildad skogsbiolog och har tidigare arbetat som biolog för Stora Enso och som naturvårdare på flera olika länsstyrelser. Han har även stor erfarenhet som naturguide och är en välkänd naturvårdsprofil på skogsekosystem. A presenterades som skogsbiolog och i en namnskyld framgick det att han är engagerad i föreningen Skydda skogen. Det var därmed tydligt för publiken vilket perspektiv på skogen som A företrädde.

C är universitetsutbildad skogsekolog och biolog och har även han en stor expertkunskap som skogsinventerare åt länsstyrelsen i Norrbotten sedan över 20 år. Både A och C är väl kända för sitt engagemang för bevarande av naturskog. Men SVT har intervjuat omkring fyrtio andra experter och forskare i serien för att ge en bredd i de olika perspektiv som finns i ämnet.

A förekom vid flera tillfällen i programserien, men det gjorde också B, som har en annan utgångspunkt. B är professor i skogsskötsel vid SLU och berättade exempelvis ingående om att vi får en ”annan typ av mångfald” med modernt skogsbruk. Han sade redan i det första programmet att han tycker att farorna vad gäller biologisk mångfald överdrivs. Han jämförde exempelvis en orörd skog med stor mångfald, med en mer intensivt brukad.

Bildval

Intervjupersonen i inslaget talade om de timmerskogar som växte i Sverige år 1846 och eftersom så stora träd knappast längre finns i våra svenska skogar valde SVT att illustrera intervjupersonens resonemang med en bild på ett stort träd för att förmedla känslan av en ”mycket storvuxen skog”. I programmet påstods inte att detta var ett svenskt träd eller en art som finns eller har funnits i Sverige.

Reporterns ordval

Programledaren använde ordet ”plantager” en gång i programserien. I övriga fall användes begreppet planterad, eller brukad skog. SVT anser inte heller att det kan sägas vara inkorrekt att använda ordet plantage om svenska planterade skogar. I Nationalencyklopedins artikel om ”plantageskogsbruk” kan man läsa: ”Principiellt är de planterade bestånden av skogsträd i Skandinavien också exempel på plantageskogsbruk.”

Kvävegödsling av skog

SVT skulle enligt en anmälare ha överdrivit gödslingens omfattning. I programmet diskuterades en ny form av gödsling. Programmet tog inte alls upp frågan om hur stor del av den svenska skogen som gödslas. När programledaren sade ”tio år innan slutavverkning brukar produktionsskogar gödslas” så syftade ordet ”brukar” på att det vanliga när man gödslar skog är att använda traditionell kvävegödsling. I dessa fall brukar gödslingen alltså ske tio år före slutavverkningen.

Grafik med Skogsstyrelsens data över avverkningsbar skog

När två program i serien hade sänts gick Skogsstyrelsen ut med ett pressmeddelande och menade att programserien hade använt deras data felaktigt. En anmälare påstår till och med att SVT har manipulerat data. Skogsstyrelsen ifrågasatte i sitt pressmeddelande den grafik i programmet som visade hur den äldre avverkningsbara skogen minskar allt mer framöver och var bland annat kritisk till att grafen saknade skog äldre än 140 år. Eftersom dessa träd enligt Skogsstyrelsens egen prognos framöver nästan bara kommer att finnas i skyddade skogar så fanns de inte med i mängden skog som kan avverkas, helt enkelt för att den i hög grad är skyddad.

Siffrorna i SVT:s grafik var helt och hållet hämtade från figur 31 i Skogsstyrelsens egen rapport SKA15. Skogsstyrelsen har själva i sin ursprungliga rapport gjort som SVT, och har där givit den icke avverkningsbara skogen en genomskinlig kontur för att visa att denna är skyddad och därför ej kan räknas med som tillgänglig skog för avverkning. I pressmeddelandet där man ifrågasatte SVT:s grafik har Skogsstyrelsen däremot frångått sin egen rapport och räknat både skyddad och icke skyddad skog i samma graf, utan att göra någon skillnad.

Författarna till Skogsstyrelsens rapport är väldigt tydliga i sina slutsatser och skriver i rapportens text en varning för att skogen inom den lagliga avverkningsåldern håller på att bli en bristvara. Skogsstyrelsens rapportförfattare påpekar att det svenska virkesförrådet ökar – men att detta sker i huvudsak på skyddad mark – där man ju inte får avverka: “Som tidigare nämnts så sker den allra största delen av ökningen i virkesförråd i skog på mark undantagen från skogsbruk.”

Det som visades i slutet av SVT:s grafik var alltså de helgröna staplarna i Skogsstyrelsens grafik från rapporten SKA15. Skogsstyrelsen använde rubriken ”Produktiv skogsmark” som beskrivning av figuren, vilket SVT också gjorde tills dess att Skogsstyrelsen gick ut och krävde att rubriken skulle ändras till ”virkesproduktionsmark”.

SVT har inte gjort någon rättelse eftersom programföretaget inte ansåg att det fanns något som föranledde en sådan. För att tillmötesgå Skogsstyrelsen ändrade SVT, inför repressändningen och på SVT Play, en rubrik i figuren. Termen “produktiv skogsmark” byttes till “virkesproduktionsmark”. SVT lade även till en kategori: ”skog äldre än 140 år”. Detta ändrade inte slutsatserna i sak. Skogen över 140 år var ändå i stort sett bara inom skyddade områden, och därför inte avverkningsbar. SVT:s anser därmed inte att ändringen var att betrakta som en formell rättelse.

Grafik om naturskog

LRF har kritiserat att SVT visade en graf för att åskådliggöra en tendens under 1900-talet att mängden naturskog stadigt minskat. Anmälaren skriver bland annat att figuren är missvisande samt att en stor del av skogen var starkt påverkad av

brukande under föregående sekler och första halvan av 1900-talet, och alltså inte var naturskog.

För detta påstående har LRF inte stöd i forskning och etablerat språkbruk. I programserien användes begreppet naturskog på samma sätt som Svenska Akademien i sin ordbok, där naturskog definieras som: ”dels om skog som uppkommit genom självsådd, dels om skog som fått utveckla sig fritt utan reglerande ingrepp från människans sida; motsatt: kulturskog”. I programserien användes följaktligen ”naturskog” för att beskriva skog som förnyar sig själv, till skillnad från skog som kalhuggits och därefter planterats.

SVT valde, av pedagogiska skäl, att använda termen ”naturskog” i stället för den lite svårare facktermen ”kontinuitetsskog” samt ”kalhuggen skog” i stället för ”kalavverkad skog”. SVT har föredragit att använda vardagligt språkbruk framför facktermer. I programmet förklarades vad som menades med naturskog, för att inte missförstånd skulle uppstå.

De skogshistoriker som SVT har intervjuat uppger samstämmigt att kalhyggeskogsbruket i storindustriell skala tog fart först i mitten av 1900-talet. Den grafik som SVT hade i programmet visade just detta, en kurva där naturskogarna minskar. Källan till uppgifterna har SVT fått från forskarna på Artdatabanken vid SLU, där siffrorna utgår från Riksskogstaxeringens data över hyggesbruk. Där kan man se att kalhyggen kommer igång i mindre skala under 1940-talet men tar fart på riktigt under 1950-talet.

Att figuren skulle vara ”mycket missvisande” som påstås har därför SVT svårt att se. Grafiken och kurvans utformning har även tidigare publicerats i en version för cirka tio år sedan av SLU:s institution Artdatabanken.

Utvecklingen av fågelarter

SVT har använt data från den nationella svenska fågeltaxeringen som leds från Lunds universitet. Dessa siffror visar just hur vissa fågelarter går ner i områden med intensivt brukad skog. Animationen i programmet visade inte, för någon av fågelarterna, årliga förändringar. Animationen beskrev populationstrender för ett antal skogslevande fåglar, bland annat lappmesen. Enligt fågelforskare, myndigheter och organisationer har lappmesen en vikande tendens. Skogsstyrelsen skriver i en rapport att utbredningen för lappmesen har krympt och att den ”missgynnas starkt av skogsbruk”. I redovisningen för Sveriges miljömål visar lappmesen en negativ trend i de skogstyper där arten traditionellt haft sin livsmiljö, det vill säga i äldre skog samt skogar med höga naturvärden. Svensk fågeltaxering visar i en rapport från 2020 att lappmesen dragit sig tillbaka mot fjällskogarna i nordväst, och uppvisar en negativ trend. Birdlife Sweden (före detta Sveriges ornitologiska förening) menar att utvecklingen leder mot att lappmesen snart kommer att vara utrotad nedanför fjällskogarna.

De forskare som ansvarar för fågeltaxeringen i Sverige har själva kritiserat anmälarens invändning och givit stöd till SVT-programmets redovisning av forskarnas analys i ett öppet brevsvår.

Skogens koldioxidutsläpp

LRF skriver i sin anmälan att SVT har gjort en felaktig beräkning av koldioxidutsläpp. För att göra forskardebatten om skogens klimatnytta mer begriplig för tittarna lät SVT två sidor i den polariserade debatten kring detta ämne förklara utgångspunkten för de skilda synsätten. Skogsforsk, skogsbolagens eget forskningsinstitut, hävdar att skogen gör mest klimatnytta om den brukas. Ekologer, naturgeografer och andra forskare menar att Sverige i stället bör upphöra med det intensiva kalhyggesbruket.

En fråga som är central för förståelse av diskussionen gäller skogens upptag av koldioxid. Det finns en konsensus om att den svenska skogen, efter att man räknat bort skogsbrukets och skogsindustriernas utsläpp, står för ett årligt nettoupptag på mellan 35 och 45 miljoner ton koldioxid per år. Det kan man till exempel se i Naturvårdsverkets klimatstatistik. Naturvårdsverket redovisar dock inte exakt hur man räknat fram denna siffra. Den är nämligen ett resultat av en avancerad kalkyl där man dels mäter skogens totala nettoupptag av koldioxid, dels mäter de totala utsläppen som sker genom att skog avverkas och används i kortsiktiga skogsprodukter (som papper).

SVT tog i programserien hjälp av flera forskare med olika ståndpunkter för att förklara skogsbrukets koldioxidutsläpp och upptag. Forskaren D gjorde en för tv-publiken pedagogisk sammanfattning i en grafik. Det framgick tydligt var D står i skogsfrågorna. Namnskylden i programmet angav: ”Ekolog, Skogsforskare på Umeå universitet. Starkt kritisk mot den svenska skogspolitiken.”

SVT har i programmet tydliggjort att skogsbruket står för cirka 80 miljoner ton i utsläpp, samtidigt som skogen naturligt suger upp cirka 120 miljoner ton koldioxid. Förenklat kan sägas att forskaren berättade om hur skogens möjlighet att suga upp 120 miljoner ton koldioxid (utan avverknings) i stället, på grund av 80 miljoner ton utsläpp från skogsindustrin, ”bara” ger 40 miljoner ton kvar av skogens nettoupptag av koldioxid. D:s beräkningar ligger nära de beräkningar av skogens årliga upptag som både industri och forskning gör. Uträkningen som D redogjorde för har före sändning kontrollerats och bekräftats av sakkunniga personer på SLU, Riksskogstaxeringen samt av motsvarande expert på Naturvårdsverket.

När det i programmet uppgavs att 80 miljoner ton koldioxid inte räknas i statistiken syftade SVT på Naturvårdsverkets redovisning av de största utsläpparna av koldioxid i Sverige. Där anges industrier, transporter och jordbruk som de tre stora utsläppskällorna, med mellan 7 och 15 miljoner ton koldioxid vardera. Skogsbrukets utsläpp nämns inte här.

Genom att låta en forskare räkna och särredovisa själva koldioxidutsläppen kunde SVT tydliggöra omfattningen av både upptag och utsläpp av koldioxid i det svenska skogsbruket.

Artikel i tidskriften Nature

I juli 2020 publicerade forskare vid EU:s forskningsinstitut JRC en omfattande studie där man med satellitdata gick igenom den årliga takten av skogsavverkningar inom de länder som ingår i EU. Forskarnas slutsats var att avverkningarna hade ökat kraftigt, i synnerhet i de stora skogsländerna Sverige och Finland. Att berätta om en slutsats som oberoende forskare vid EU:s forskningsinstitut kommit fram till bedömdes var relevant och väsentligt för den svenska publiken.

Enligt studien ska den avverkade arealen i Sverige ha ökat med 36 procent mellan åren 2016 och 2018 jämfört med perioden från 2004 till 2015, och Sverige står för 27 procent av den avverkade arealen av skog i EU. Denna ökade takt i svenska skogsavverkningar gick emot den officiella svenska statistiken som produceras av Riksskogstaxeringen vid Sveriges Lantbruksuniversitet. Allt detta berättades i programserien.

Anmälarna skriver att två artiklar i Nature har korrigerat siffrorna i EU-forskarnas artikel. Någon ”korrigering” har emellertid aldrig gjorts, och det bekräftar EU-forskarna i mejl till SVT. Vissa anmälare har hävdade att studien i Nature är ”dementerad”, men det stämmer inte, den är fortsatt publicerad. Kritiker hävdar dessutom att forskarna tagit tillbaka sina uttalanden om resultaten. Det stämmer heller inte. SVT har varit i kontakt med studiens huvudförfattare flera gånger för att klargöra detta, bland annat strax före programseriens sändning.

Däremot har bland annat svenska och finska forskare lämnat in ett svar till Nature som publicerats under kategorin ”Matters arising” i tidskriften. Kritiken går bland annat ut på att EU-forskarna skulle ha kunnat göra sig skyldiga till mätfel på grund av satellitbildernas olika upplösning. EU-forskarna har dock bestämt tillbakavisat detta.

En av invändningarna mot studien, bland annat från Riksskogstaxeringen vid SLU, är att EU-forskarna använder en annan metod än vad Riksskogstaxeringen använder. EU-forskarna läser av satellitbilder, medan svenska Riksskogstaxeringen metod är att enbart göra stickprov på en mängd utvalda små cirklar i det svenska skogslandskapet. SVT valde att redovisa att denna kontrovers existerar.

Studien är peer-review-granskad av ett flertal internationellt erkända forskare inom området. SVT valde att ha tillit till den internationella forskningen och världens mest välrenommerade vetenskapstidskrift, men även tydligt redovisa att det finns kritik från bland annat svenska forskare.

Påståendet att EU har ett mål att 30 procent av skogen ska vara skyddad

LRF hävdar att det inte stämmer att EU har som mål att 30 procent av skogen ska skyddas. I programserien sades att EU:s miljökommissionär vill att Sverige skyddar sina naturskogar och att EU:s mål är att 30 procent av skogsmarken ska vara skyddad till år 2030.

Enligt EU:s strategi för biologisk mångfald ska 30 procent av naturen vara skyddad år 2030. Av dessa ska tio procent av land- och vattenområden ha ett strikt skydd och det framhålls att all primär natur- och urskog ska omfattas av det strikta skyddet. SVT har intervjuat skogsbolag, företrädare för miljöorganisationer och ansvariga på EU-kommissionen. Det råder en bred konsensus bland de intervjuade att EU:s mål innebär att 30 procent av skogsmarken i Sverige ska skyddas. Det gäller även skogsbolagens företrädare.

Man kan diskutera huruvida man i programmet kunde ha använt ordet ”natur” eller ”landområde” i stället för ”skogsmark”. SVT kan dock inte finna att valet av ord var av sådan betydelse för framställningen att det påverkade sakligheten i programmet.

Framställningen av kalavverkad skog

LRF kritiserar, så vitt SVT kan förstå, att en professor vid Lunds universitet, F, i programserien fick berätta om sina världsledande mätningar av koldioxidutsläpp från kalhyggen. F är den forskare i världen som har den längsta kontinuerliga mätserien av skogens utbyte av koldioxid med atmosfären. Hans resultat är bland annat publicerade i den vetenskapliga tidskriften *Global Change Biology*. Att ha med F som expert var därför självklart.

Mot F:s synsätt vände sig E, en forskare vid Skogforsk, skogsbolagens eget forskningsinstitut. E menade att dagens skogsbruk är klimatsmart och hållbart, och att kalhyggesbruket är bästa sättet att fortsätta bruka skogen.

SVT:s uppfattning är att debatten om skogens klimatnytta skulle bli obegriplig om bara den ena sidan kom till tals och forskningsresultat som F:s inte togs upp. E och F illustrerade i programmet, genom att vara välmeriterade och relevanta forskare inom området, den splittring inom forskningen om skogens klimatnytta som SVT ville belysa.

LRF skriver vidare att läckage av koldioxid uppstår oavsett vilken skogsbruksmetod som används, kalhyggesbruket eller kontinuitetsskogsbruk. SVT har i programmen fokuserat på kalhyggesbrukets läckage, eftersom det är den huvudsakliga metoden i svenskt skogsbruk. F:s forskning om att just kalhyggen släpper ut koldioxid i en grad som överstiger de avvercade träden, eftersom de medför att även marken släpper ut koldioxid, är vetenskapligt erkänd.

Enligt de uppgifter som forskare lämnat till SVT saknas i dagsläget storskaliga studier av koldioxidflöden för kontinuitetsbrukad skog. Det saknas därför, såvitt SVT kan se, stöd i vetenskapen för att påstå att kontinuitetsskogar har samma utsläpp som kalhyggen, vilket LRF vill göra gällande i sin anmälan.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Bestämmelsen innebär bland annat att en programledare eller reporter inte får göra värderande uttalanden eller ta ställning i kontroversiella frågor. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

Kravet på opartiskhet innebär enligt nämndens praxis bland annat att kontroversiella ämnen eller händelser inte får behandlas ensidigt, det vill säga så att endast en parts version eller synpunkter klart dominerar ett program eller inslag. Det är tillåtet att skildra ett ämne från en speciell utgångspunkt, men i så fall bör detta klart framgå av programmet eller programpresentationen.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas. SVT ska före sändning av program så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i programmet (13 § andra stycket i sändningstillståndet).

SVT ska beriktiga uppgifter som förekommit i ett tv-program när det är befogat (5 kap. 4 § radio- och tv-lagen).

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att programserien belyste olika frågeställningar som förs i debatten om den svenska skogen. I programserien fick tydligt presenterade naturvårdare, experter och kritiker till det storskaliga svenska konventionella skogsbruket en framträdande roll. Nämnden konstaterar samtidigt att företrädare för det konventionella skogsbruket medverkade i programserien och

gav sin syn, bland annat på hur skogsbruket kan förändras framåt. Sett ur ett helhetsperspektiv speglades i programserien olika intressen i skogsdebatten, bland annat biologiska, ekologiska och industriella, samt den stora efterfrågan på olika marknader av ett brett spektrum av produkter som tillverkas av trä.

Nämnden konstaterar vidare att SVT genomgående i serien tydliggjorde vilka frågeställningar som är kontroversiella och vilka de huvudsakliga positioneringarna i debatten är i respektive del. Forskare och experter från olika sidor i skogsdebatten fick redogöra för sin syn på kalavverkad skog, koldioxidutsläpp och flera andra frågor som diskuteras. Nämnden anser att SVT:s utformning av programserien inte innebar ett otillåtet ställningstagande i debatten om skogsbruk. Inte heller valet av medverkande eller vad anmälarna i övrigt anfört om det övergripande upplägget medför att programserien strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

I det följande bedömer nämnden den huvudsakliga kritik som anmälarna i övrigt fört fram mot programserien.

Bildval för att illustrera storvuxna träd

I ett inslag i första programmet intervjuades A som beskrev skogsvolymen i Sverige på 1800-talet och att det fanns en stor mängd grova träd som senare avverkades. Nämnden konstaterar att de av anmälarna kritiserade bilderna på storvuxna träd som samtidigt visades i inslaget inte föreställde träd som förekommit i Sverige. Eftersom bilderna visades med syfte att illustrera en storleksmässig skillnad på träd i Sverige förr jämfört med i dag, snarare än ett visst trädslag, anser nämnden att bildvalet inte medför att inslaget blev missvisande på ett sätt som strider mot kravet på saklighet.

Reporterns användande av ordet plantager

I en del av ett inslag i första programmet sa reportern att det finns plantager av virkesträd på platsen där de gamla naturskogarna stod. Nämnden anser att ordvalet i sammanhanget visserligen kan anses värdeladdat men konstaterar att det inte förekom annat än undantagsvis i SVT:s beskrivning av plantering. Ordet användes inte av SVT på ett sätt som innebar ett otillåtet ställningstagande i skogsbruksfrågan och ordvalet medför därför inte att programserien strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Uttalande om kvävegödsling av skog

Ett inslag i första programmet handlade om hur forskare vid Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) försökte experimentera fram smartare sätt att gödsla skog. I samband med detta sa reportern att det vanliga i dagsläget är att använda traditionell kvävegödsling på skogsmark och att tio år innan slutavverkning brukar produktionsskogar gödslas för att få en extra skjuts i tillväxten. SVT har anfört att ordet ”brukar” i det aktuella sammanhanget syftade på att det vanliga när man gödslar skog är att använda traditionell kvävegödsling. Det kunde dock enligt nämnden även uppfattas så att skogar brukar gödslas. Eftersom uttalandet skedde i

samband med att det redogjordes för olika experiment, medför otydligheten i uttalandet inte att inslaget strider mot saklighetskravet.

Grafik med Skogsstyrelsens data över avverkningsbar skog

I ett inslag i första programmet som handlade om avverkningsbar skog visades en graf med Skogsstyrelsen som källa och i samband med detta hänvisade SVT uttryckligen till Skogsstyrelsens framtidsprognoser. Granskningsnämnden konstaterar att reportern beskrev scenariot för den avverkningsbara skogen fram till år 2110 uppdelat på åldersklasser. Grafiken som avsåg att illustrera Skogsstyrelsens prognos för avverkningsbar skog var dock rubricerad som produktiv skogsmark, vilket innefattar även annan typ av skog än avverkningsbar. Den felaktiga märkningen av grafiken gjorde att framställningen blev missvisande. Nämnden konstaterar därtill att den prognos som Skogsstyrelsen gjort inbegriper åldersklassen 140 år och uppåt, vilket saknades i grafiken i inslaget. Mot denna bakgrund anser nämnden att återgivningen av Skogsstyrelsens prognos blev felaktig och att inslaget därför strider mot kravet på saklighet.

Nämnden noterar att det av handlingar i ärendet framgår att en ändring av grafiken gjorts i repressändningen av programmet och på SVT Play. Något beriktigande har dock inte gjorts i enlighet med bestämmelsen i radio- och tv-lagen.

Grafik om naturskog

I två inslag, i första respektive andra programmet, som handlade om att naturskogarna hade minskat i Sverige visades en graf med källa "Kontinuitetsskog enl. SLU/Artdatabanken". Av ärendet framgår att i den ursprungliga grafen från Artdatabanken användes termen kontinuitetsskog och att SVT i sin graf i inslagen bytt ut termen kontinuitetsskog till naturskog. Nämnden konstaterar att SVT varken i inslagen eller i sitt yttrande visat grund för att termen kunde bytas ut till naturskog och anser därför att återgivningen av Artdatabankens graf blev felaktig. Inslagen strider mot kravet på saklighet.

Utvecklingen av fågelarter

I ett inslag i första programmet visades en graf över populationstrender för svenska fåglar med källan Svensk fågeltaxering. Reportern sa bland annat att de senaste årens fågeltaxering visar kurvor som pekar nedåt för spillkråka, lappmes, talltita och andra arter. SVT har i sitt yttrande visat grund för uppgifterna som förekom i inslaget. Inslaget strider inte mot kravet på opartiskhet och saklighet.

Skogens koldioxidutsläpp

I ett inslag i andra programmet som handlade om att skogens klimatnytta splittrar forskarvärlden visades en graf och den tillfälligt medverkande experten D sa bland annat att skogens upptag av koldioxid hade kunnat öka med 80 miljoner ton om avverkning av skogen inte skedde. Nämnden anser att det framgick för tittarna vilken position D hade i den aktuella frågan, att det var D:s egen beräkning som

visades och att den skiljer sig från den officiella statistiken. Inslaget strider därför inte mot kravet på opartiskhet och saklighet.

Artikel i tidskriften Nature

Ett inslag i tredje programmet handlade om att avverkningstakten i Sverige hade ökat enligt en studie som är gjord av EU:s gemensamma forskningscenter. I inslaget beskrevs innehållet i studien som publicerats i den vetenskapliga tidskriften Nature. Nämnden konstaterar att det tydliggjordes i inslaget att studien har kritiserats från svenskt håll, bland annat av Riksskogstaxeringen och flera forskare. Av ärendet framgår vidare att SVT har varit i kontakt med studiens huvudförfattare flera gånger för att klargöra om författarna tagit tillbaka sina uttalanden om resultatet och att SVT har fått bekräftat att så inte är fallet. Av SVT:s yttrande framgår vidare att studien är granskad av ett flertal internationellt erkända forskare inom området. SVT får anses ha visat grund för framställningen av artikeln och i tillräcklig grad redovisat förekomsten av kritik som riktats mot den. Inslaget strider därför inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Påståendet att EU har ett mål att 30 procent av skogen ska vara skyddad

Reportern sa i första och tredje programmet att EU har ett mål att Sverige ska skydda 30 procent av *skogen* respektive *skogsmarken* till år 2030. Det har av SVT:s yttrande framkommit att EU:s mål är att 30 procent av *naturen* ska vara skyddad år 2030. Mot bakgrund av att SVT uttryckligen refererade till EU:s mål anser nämnden att användandet av orden skog respektive skogsmark i sammanhanget inte var korrekt och kunde ha betydelse för framställningen av hur väl Sverige uppfyller EU:s mål. Programmen strider därmed mot kravet på saklighet i denna del.

Sammanfattning

Programserien strider inte mot kravet på opartiskhet och frias i huvudsak i fråga om kravet på saklighet.

Granskningsnämnden anser att SVT:s utformning av programserien inte innebar ett otillåtet ställningstagande i debatten om skogsbruk. Inte heller valet av medverkande eller vad anmälarna i övrigt anförde om det övergripande upplägget medför att programserien strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Följande tre inslag blev dock missvisande och strider mot kravet på saklighet.

- Ett inslag med en graf om avverkningsbar skog i programmet som sändes den 20 september 2021.
- Inslagen med en graf om naturskog som sändes i programmen den 20 och 27 september 2021.
- Inslagen om EU:s mål som sändes i programmen den 20 september och 4 oktober 2021.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg,
Erik Fichtelius och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Sepideh Jordan Sajadi.

För granskningsnämnden

Ulrik von Essen